

Zofia Semrau

Biblioteka Główna Wyższej Szkoły wychowania fizycznego w Poznaniu

Zeszyty Naukowe Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.
Biblioteka 9, 142-146

1970

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez **Muzeum Historii Polski** w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Zofia S e m r a u

BIBLIOTEKA GŁÓWNA
WYŻSZEJ SZKOŁY WYCHOWANIA FIZYCZNEGO
W POZNANIU

Powstanie obecnej Biblioteki Głównej Wyższej Szkoły Wychowania Fizycznego w Poznaniu wiąże się z utworzeniem w 1919 r. przy Uniwersytecie Poznańskim Katedry Wychowania Fizycznego.

W 1922 r. utworzono przy Katedrze Studium Wychowania Fizycznego. Księgozbiór Studium gromadzony w okresie międzywojennym zawdzięczał swój rozwój niemal wyłącznie wysiłkom i staraniom prof. dra Eugeniusza Piaseckiego. Wpłynęło to bardzo korzystnie na jego profil naukowy. Śledząc księgozbiór tego okresu możemy dokładnie odtworzyć linię rozwojową wychowania fizycznego w Polsce, rozwoju Studium Wychowania Fizycznego w Poznaniu i jego kontaktów naukowych. Do placówki tej przysyłano wszelkie prace naukowe z dziedziny wychowania fizycznego, higieny i dziedzin pokrewnych, wychodzące tak w Polsce jak i za granicą. Do biblioteki zaczęła napływać literatura francuska, niemiecka, angielska, włoska, duńska, szwedzka, czeska i inne.

Najciekawiej przedstawiał się zbiór czasopism. Studium nie prenumerowało ani jednego czasopisma, a posiadało zbiór bardzo wartościowych tytułów. Działo się to m.in. dzięki wymianie czasopisma pt. "Wychowanie Fizyczne".

Księgozbiór tego okresu zawiera książki z dziedziny medycyny, higieny, opieki zdrowotnej nad dziećmi i młodzieżą, opieki społecznej, nauk pedagogicznych, a nade wszystko kompletną literaturę dotyczącą wychowania fizycznego, rozwoju organizacji młodzieżowych (Sokół, Harcerstwo i inne). Była to najbardziej kompletna biblioteka specjalistyczna z zakresu wychowania fizycznego w Polsce.

Biblioteka znajdowała się w pomieszczeniach Studium, w Parku Kasprzaka. Książek nie wypożyczano, lecz udostępniano na miejscu, w czytelni.

W okresie okupacji hitlerowskiej Niemcy przekształcili Studium w Hochschulinstitut für Leibesübungen. Dzięki temu ocalał jego księgozbiór. Wyselekcjonowane z niego książki polskie i angielskie, przeznaczone na makulaturę, ukrył i ocalił laborant Studium - Michał Wojtkowiak.

15 kwietnia 1945 r. wznowiono Studium WF na Uniwersytecie Poznańskim. Wraz z uruchomieniem Studium podjęto również prace nad jego księgozbiorem. Na własność Biblioteki przeszedł liczący 1000 woluminów prywatny księgozbiór Profesora E. Piaseckiego. Całość obejmowała ok. 5000 woluminów. Były w tym zbiory poniemieckie, dary różnych instytucji państwowych oraz prace magisterskie.

Data przełomową w historii Biblioteki był rok 1950. Roz-

porządzeniem Rady Ministrów z 5 lipca 1950 r. przekształcono Studium WF przy Uniwersytecie na Wyższą Szkołę Wychowania Fizycznego. Stanowiło to podstawę do nowej organizacji Biblioteki. Przyznano etat bibliotekarza i nowe kredyty na zakup książek i prenumeratę czasopism, poszerzono księgozbiór o zagadnienia polityczne i społeczne, zwiększono zakup podstawowych podręczników, przystosowano księgozbiór do korzystania masowego, uruchomiono wypożyczalnię (przedtem studenci korzystali tylko z czytelni).

W 1956 r., dzięki objęciu przez WSWF baraków przy ul. Grunwaldzkiej, Biblioteka uruchomiła ponadto czytelnię, introligatornię oraz uzyskała obszerne pomieszczenia magazynowe. W 1958 r. dzięki przyznaniu 3 etatów bibliotekarzy wprowadzono całodzienne dyżury w czytelni i wypożyczalni. Zwiększył się również szybko księgozbiór Uczelni.

W 1961 r. obok Biblioteki Głównej utworzono biblioteki zakładowe. Zakłady otrzymują własne kredyty na zakup książek. Księgozbiórami zajmują się pracownicy naukowcy, którzy dokonują zakupu, inwentaryzują i opracowują księgozbiory. Czasopisma prenumeruje centralnie Biblioteka Główna. Pracownicy Biblioteki Głównej udzielają informacji co do sposobu opracowania księgozbiorów, zamawiają zagraniczne, przeprowadzają doroczne skontrum itp.

Na koniec 1968 r. stan księgozbioru wynosił:

w Bibliotece Głównej: 19 772 wol. wydawnictw zwartych
 3 454 " czasopism
 1 361 prac magisterskich, doktor-
 skich i konkursowych

w Zakładach Naukowych: 10 938 wol. wydawnictw zwartych
4 008 " czasopism.

W 1967 r. utworzono przy Bibliotece Głównej Ośrodek Dokumentacji i Informacji Naukowej. W Ośrodku podjęto następujące prace: 1. rejestrację prac naukowo-badawczych, wykonanych przez pracowników Uczelni, 2. włączanie kart dokumentacyjnych dzieł Profesora Piaseckiego.

Profil naukowy księgozbioru pokrywa się w zasadzie z profilem naukowym Uczelni. Biblioteki zakładowe gromadzą zbiory o własnej kierunkowej tematyce, podczas gdy Biblioteka Główna gromadzi: wydawnictwa z zakresu wychowania fizycznego, sportu i dziedzin pokrewnych, wydawnictwa medyczne, matematyczno-przyrodnicze, filozoficzne, historyczne, społeczno-ekonomiczne, encyklopedie, słowniki, podręczniki z dziedziny wychowania fizycznego, podręczniki języków obcych, dzieła popularnonaukowe, beletrystykę sportową i podróżniczą.

Biblioteka Główna zatrudnia 5 bibliotekarzy. Są to: 1 kustosz dyplomowany, 1 st. bibliotekarz, 2 bibliotekarzy, 1 młodszy bibliotekarz. Pracownikiem Biblioteki jest ponadto introligator.

Biblioteka posiada czytelnię z pomieszczeniem na 26 osób, wypożyczalnię połączoną z pracownią biblioteczną i magazyn.

Kredyt Uczelni na Bibliotekę Główną i biblioteki zakładowe wynosi rocznie około 200 000 zł., w tym około 100 000 zł na czasopisma. Wydawane od roku 1961 Roczniki Naukowe WSWF oraz seria: Monografie, Podręczniki, Skrypty WSWF

umożliwiają prowadzenie krajowej i zagranicznej wymiany czasopism. Zbiory Biblioteki wzbogaciły się dzięki wymianie o 72 tytuły czasopism zagranicznych z 26 krajów i o 104 woluminy książek.

W roku 1968 było zarejestrowanych w Bibliotece Głównej 1104 czytelników, którym wypożyczono 8166 woluminów. W czytelni udostępniono 33 613 woluminów.